

земя между Вардата при Хамамъ-баиръ, самия баиръ и шо. сето за лагеритѣ, което пространство до 1830 г. е било гора,

Презъ 1882 г. Сливенска околия е дала 905 оки пъшкули на стойностъ 13,074 гроша.

Развитото въ Сливенъ *пчеларство* до 1830 г., днесъ, подобно на копринарството, наново се подига. По-рано, въднега на пчели, не само въ Сливенъ, но и навсъкожде въ Турция, е ставало при съвсемъ първобитни начала. Причинитѣ за упадъка му следъ 1830 г. се дължатъ на Сливенското преселване въ Влашко и Русия, на увеличения вносъ на цвѣклова захаръ, на по-малкото употребяване на восчени свѣщи, замѣнявани вече съ модерни, и на измѣстването му отъ други поминъци. Новото му подигане въ Сливенъ става по сѫщия пътъ, както и това на бубарството. При Сливенския градски разсадникъ се държатъ практичесни курсове, както по пчеларството, тъй и по озощацтвото.

Отъ останалитѣ Сливенски поминъци трѣбва да отбележимъ всички и днесъ крепящи се тукъ разни занаяти, за които ще се каже нѣщо по-вече при описанието на еснафскитѣ сдружавания въ Сливенъ.

Развитиятъ по-рано *калпакчилиѣ*, отъ който въ Сливенъ една голѣма частъ граждани се припитавали съ завидна доходностъ, както забелязва Сливенеца Ив. Добровски, почналъ да запада, когато се явилъ между турцитѣ *фесътъ*. Ние нѣмаме подробности, но по аналогия на Сливенското оржжепроизводство, барутъ и аби, трѣбва да се предположи, че до 1830 г. Сливенскитѣ *калпакчи* сѫ били привилеговани доставчици на калпаци за турската армия. Нововъведениета въ тая армия и въ облѣклото, въобщѣ, на турцитѣ, е станало малко преди 1827 г. по силата на султанъ Махмудовитѣ реформи. Както цитувахме на времето чудноватата забележка на англичанина Alexander (op. cit.), турския адмиралъ, който защищавалъ Бургаския заливъ и брѣгове отъ руската флота въ 1829 г., се предалъ доброволно, защото знаяль, че да се сражава или не, турцитѣ ще паднатъ, тъй като Аллаха ги наказаль, за гдето си промѣнили дрехитѣ!

Сливенскиятъ *калпакчилиѣ* е билъ силно развитъ за това, защото скотовъдството (овчарството) по онова време е било сѫщо развито въ Сливенъ. Днесь той запада, защото даже и селянитѣ, които сѫ били най-многобройнитѣ потребители на калпаци, следъ изгубването на турскитѣ „мюштерий“, почнаха да носятъ „купешки“ шапки.

Калпаци се правили най-вече отъ овчарски кожи, *рунгави*, а много рѣдко отъ кози кожи или отъ *астрагачъ*, — рѣдкостъ между по-богатитѣ или първенцитѣ. Скоро, обаче, „европейската“ конкуренция надхитря първобитния калпакчия и пуша въ обръщение между самите българи съвсемъ евтини